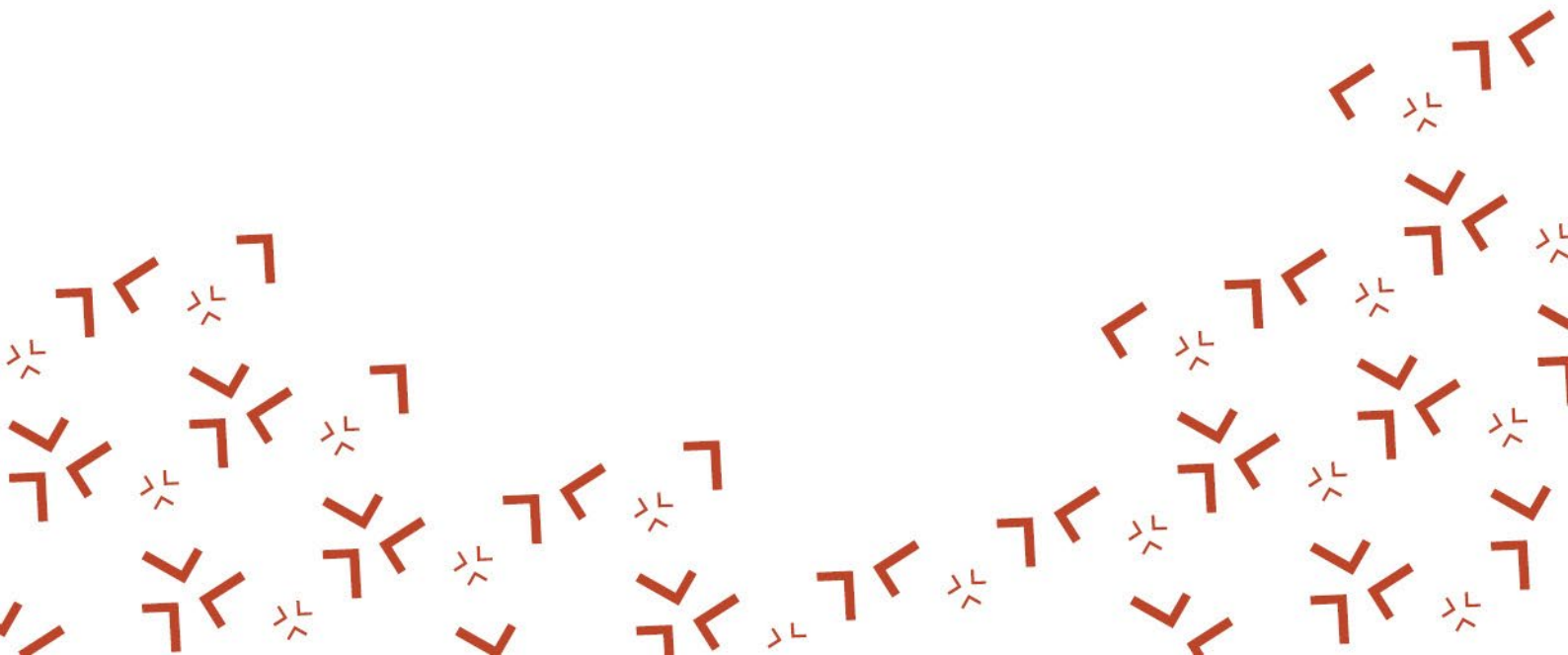

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Melamies, I. 2021. Vinkkejä vieropalkisista ja muita tapoja oppia uutta. Poromies. 90 (3), 62-63.

Riikka Kenttälä ja Hanna-Riikka Kuhmonen Sattasen tilaisuudessa vaihtamassa ajatuksia.

Omaa työtä kehittämässä

VINKKEJÄ VIEROPALKKISISTA JA MUITA TAPOJA OPPIA UUTTA

Teksti ja kuvat **Iida Melamies**

Poronhoitajat ovat usein itse oppineita alansa ammattilaisia. Tiedot ja taidot karttuvat iän myötä ensin töitä lapsena seuraten ja vähitellen itsekin niihin osallistuen. Opettajina toimivat vanhemmat, sukulaiset, ystävät ja muut poronhoitajat.

Halutessaan poronhoitajan ammattiin voi myös kouluttautua Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa. Tarve uusien taitojen oppimiseen ei kuitenkaan pääty, kun lapsi kasvaa aikuiseksi tai silloin, kun koulusta saa todistuksen kouraan. Vaikka poro eläimenä ei muuttuisikaan, mo-

ni muu työskentelyyn vaikuttava asia muuttuu. Tehdäänkö silloin asiat niin kuin aina ennenkin vai mukaudutaan-ko muutoksiin?

Jatkuvalla oppimisella tarkoitetaan koko työuran kestäväää osaamisen kehittämistä, jolla pyritään vastaamaan työn muutoksiin. Jokainen ammattilainen hyötyy oman työnsä kehittämisestä. Tavoitteena on tehdä työstä sujuvampaa ja parantaa työssä jaksamista sekä työhyvinvointia. Työden sujuvuus taas tarkoittaa, että aikaa jää enemmän muuhunkin: vapaaseen tai vaikkapa myynnin tehostamiseen. Sujuvampi työ tarkoittaa usein myös pienempiä kustannuksia ja parempaa elinkeinon tuottavuutta.

MITEN KEHITTÄÄ OMAA TYÖTÄ?

Toisten työtä on helppo arvioida ja joskus jopa arvostella, mutta oman työn analyttinen tarkastelu voi olla vaikeaa: omalle tekemiselleen on ikään kuin sokeutunut. Monesti asiat tehdään vuodesta ja sukupolvesta toiseen samoin, vaikka toimintaympäristö ja oma toimintakykykin muuttuisivat. Esimerkiksi iän karttuessa työ voi tuntua raskaammalta ja palautuminen on hitaampaa tai isän opettamat työskentelytavat eivät sellaisinaan sovi-kaan tyttärelle. Vaikka haasteet tunnustaisikin, voi niihin olla vaikea löytää itsekseen pätkäillen ratkaisuja.

Myös uudet työvälineet ja teknologia tuovat poronhoitajalle tarpeen

'Osaava työvoima tukee innovaatioita, kilpailukykyä ja sitä kautta hyvinvointia.'

Opetus- ja kulttuuriministeriö

oppia nopeastikin uusia asioita. Ettoporukoissa on vielä mukana henkilöitä, jotka poromiesuransa alussa ovat koonneet porot aitaan ilman moottoriajoneuvoja tai edes radiopuhelimia. Nyt apuna ovat mönkijät, kelkat, kopterit ja paikannuslaitteet. Verrattain on siis paljon uutta, minkä käyttöä on itse ja porukalla kokeilemalla pyritty opettelemaan. Kehitys ei aina tarkoita vain uusia toimintatapoja vaan joissain asioissa ollaan palattu vanhoihin konsteihin. Tästä hyvänä esimerkkinä on koirien määrän ilahduttava lisääntyminen porotöissä. Jokaisessa paliskunnassa ja jokaisella poronhoitajalla on omanlaiset käytäntönsä: miten voitaisiin löytää niistä parhaimmat ja hyödyntää niitä omassa työssään?

Yhteinen poronhoitoalue -hankkeen tavoitteena on tukea poronhoitajia oman työnsä kehittämisessä. Viime kesäkuussa järjestettiin Oman työn kehittämisen -työpajoja neljällä paikakunnalla poronhoitoalueella. Mukaan saatiin yhteensä yli 40 poronhoitajaa 15 eri paliskunnasta. Tapauksissa puhuttiin oman työn haasteista sekä ideoitiin tapoja vastata niihin. Ideoita kertyi paljon ja nyt on aika viedä ne tällä porukalla myös käytäntöön. Suunnitteilla on muun muassa vierailuita toisten poroerotuksiin, suoramyynnin myyntityön kehittämistä ja myyntiprosessin sujuvoittamista, poron ensiapukurssia, tarhavoimien kokemusten vaihtoa, naisten iltaa ja porokoiran käytön tehostamista. Ajatuksena on, että opetellaan yhdessä, käydään vertaisoppimassa toisten luona tai etsitään ratkaisuja ihan muilta aloiltakin. Laajempina tavoitteena on löytää tapoja, joilla kuka tahansa yksittäinen poronhoitaja voi jatkossakin kehittää omaa työtään. Paras asiantuntijahan porotyön kehittämiseen on aina poromies itse.

Markus Jaurun, Jarmo Kynkäänniemi, Jaakko Ervasti ja Jouni Pätsi pohtivat porotyön haasteita Valkean Peuran Valtakunnassa Posiolla.

Lapin AMK:n toteuttaman Yhteinen poronhoitoalue: Kehittämistä verkostoissa, paliskunnissa ja porotalousyrittäjissä -hankkeen rahoittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Euroopan sosiaalirahastosta. Hankkeen toteutusajaksi on 1.6.2020-31.5.2023. Lisätietoja ja yhteystiedot osoitteesta www.lapinamk.fi/yhteinenporonhoitoalue

Lida Melamies on Yhteinen poronhoitoalue -hankkeen projektipäällikkö ja porotalouden sekatyöläinen.

Lida on viimeksi itse porotöissä oppinut, miten tolppa halkaistaan moottorisahalla ja että herkullisinta poronlihakeitto on aitatyömaan ruokatauolla.